

гласило на Програмата

НЕМАМЕ РЕЗЕРВНА ПЛАНЕТА

Издание: август 2012 година, Скопје

Пилот – проектот „Немаме резервна планета“ на Здружението на граѓани ОХО од Скопје, е започнат во 1999 година. Во годините кои следеа успешно се развиваше и во 2010 година прерасна во еколошко-едукативна Програма со наслов „Интеграција на еколошката едукација во македонскиот образовен систем“. Програмата е дел од националниот курикулум и ги опфаќа сите градинки, основни и средни училишта и активно ги вклучува општините, родителите и бизнис секторот.

НАГРАДЕНИ
ЕКО-УЧИЛИШТА И ГРАДИНКИ, 2011/2012

НАТПРЕВАР
ЗА РЕЛЈЕФНА УМЕТНОСТ

ЕКО-КАМП, ПОНИКВА, ОСОГОВО 2012

Во периодот помеѓу 11.06.-14.06.2012 на Пониква, Осогово беше одржан вториот еко-камп.

Еко-кампот се состоеше од четири дена исполнети со еколошка едукација, спортски активности и забава за учесниците.

Неговата цел беше учесниците да научат зошто и како треба да се грижат за животната средина и природата, но и за себе и за своето здравје, практикувајќи спортски активности.

Истовремено, целта беше да научат дека наставата во природа е успешен метод кој може да се примени во процесот на еколошката едукација и наставата воопшто.

Училишта кои учествуваат на еко-

кампот беа: О.У. „Тоде Хаџи Тевфов“ од Кавадарци, О.У. „Димката А. Габерот“ од Кавадарци, О.У. „Елпида Караманди“ од Битола, О.У. „Гоце Делчев“ од Скопје,

О.У. „Мирче Ацев“ од Скопје, О.У. „Рајко Жинзифов“ од Велес, О.У. „Св. Климент Охридски“ од Македонски Брод.

„DO SOMETHING THAT WILL LAST“

Делегација од Р.Македонија за прв пат учествуваше на 4-тото издание на годишниот интернационален настан „Do something that will last“ од 13.-18. јуни 2012 година во Романија, организиран од Veolia ENVIRONNEMENT и АПА Нова Букурешт во делтата на Дунав, а под покровителство на Националната комисија на Романија за УНЕСКО и ОН Романија.

На покана од организаторот за прв пат имавме можност да ги презентираме активностите и успехите на Програмата „Интеграција на еколошката едукација во македонскиот образовен систем“ на еден интернационален настан. На настанот учествуваа повеќе од 150 претставници на државни институции, воспитно-образовни институции, невладини организации и активисти кој соработуваа во идентификување на решенија кон зелениот економски раст и поефикасно дефинирање на меѓузависноста меѓу трите системи: економски, социјален и еколошки.

Делегацијата составена од претставници од Министерството за образование и наука, Здружението на граѓани ОХО и наставници-координатори на Програмата ги презентираше активностите, и се разменуваа искуства и идеи.

Trash Fashion Macedonia 2012

На 05. јуни 2012 година по повод Светскиот ден на животната средина во Младинскиот културен центар во Скопје се одржа вториот по ред Trash Fashion Macedonia - модна ревија на креации направени со редизајнирани материјали од отпад кои ги изработија тимови од 37 средни училишта во Македонија. Целта на овој настан е подигнување на општествената свест за значењето и зачувувањето на природата, со намалување на отпадот преку неговата реупотреба.

Фустани од портокалови лушпи, шапки од кеси, елече од компјутерски мауси, корсет од обвивки од чоколадо беа некои од креациите кои се претставија на пистата претворена во двор со трева и ограда од стари картони обвиткани со кеси за отпад.

За време на паузата, додека жирито гласаше за најдобрите креации, танцовата група „Брејк а лег“ и двајца ученици од Радовиш направија своја хип хоп песна специјално за Trash Fashion и имаа свој настап.

На Trash Fashion Macedonia се додели прва, втора и трета награда од страна на шестчленото жири во следниов состав:

Г-дин. Гералд Делезе – заменик амбасадор на Швајцарија

Г-ѓа. Весна Хорватовиќ - директор на Бирото за развој на образование

Г-ѓа. Снежана Богдановска – моден новинар

Г-ца. Ана Зафирова – главен и одговорен уредник на Теа Модерна

Г-дин. Александар Билјаноски - Дадар –мејк ап артист

Г-ца. Зорица Велковска – координатор

на Програмата „Интеграција на еколошката едукација во македонскиот образовен систем“ во Министерството за образование и наука.

Учениците од средното уметничко училиште „Лазар Личеноски“ ја доделија наградата „Ученици за ученици“.

Првонаградениот тим од скопската гимназија „Никола Карев“ со креацијата „Лејди крава“ доби 5 мобилни телефони од „Сеавус“; второнаградениот тим од училиштето „Браќа Миладиновци“ со креацијата „United colours of beneton“ од Скопје доби два полни пансиони во хотел „Белведере“ - Охрид; третонаградаениот тим со креацијата „Пат кон вселената“ од струмичкото училиште „Јане Сандански“ доби 5 часовници од „Божиновски-накит и часовници“; наградените Ученици за ученици од училиштето „Горче Петров“ од Крива Паланка, со креацијата „Crazy paper girl“ добија 5 мп3 плеери. Менторите на сите наградените тимови добија вредносни ваучери од „Божиновски-часовници и накит“.

За време на Trash Fashion Macedonia, Сеавус заедно со Сеавус едукација и развоен центар - (SEDC) одржаа работилница за електронски отпад за сите ученици кои беа дел од овој настан.

TrashFashionMacedonia е во организација на Здружение за едукација, комуникација и консалтинг ОХО и е дел од програмата „Интеграција на еколошката едукација во македонскиот образовен систем“ која се реализира во соработка со Швајцарската агенција за развој и соработка и Министерството за образование и наука на Република Македонија.

Наградени еко-училишта и градинки, 2011/2012

Во септември 2011, ОХО распиша конкурс за наградување на кој училиштата и градинките кои беа вклучени во првата година од имплементацијата на Програмата, имаа можност да се пријават за одреден статус од програмата Еко-училиште/градинка.

Училиштата и градинките имаа можност да аплицираат за следниве нивоа на наградување: бронзено, сребрено ниво и ниво на зелено знаме.

Од вкупниот број пристигнати апликации, комисијата за наградување ги награди следните воспитно-образовни институции:

- 2 градинки со зелено знаме
- 18 основни училишта со зелено знаме
- 2 основни училишта со сребрено ниво
- 3 основни училишта со бронзено ниво
- 4 средни училишта со зелено знаме

Училиштата и градинките кои се стекнаа со одреден статус од програмата, имаа можност да аплицираат за одредена финансиска поддршка со која можат да реализираат еколошки проекти и активности.

Финансиски беа поддржани:

- 2 Ј.О.У.Д.Г. со зелено знаме со износ од 1000 евра
- 16 О.У. со зелено знаме со износ од 1000 евра
- 1 О.У. со сребрено ниво со износ од 500 евра
- 4 С.О.У. со зелено знаме со износ од 1000 евра

Во прилог се неколку фотографии од реализираните проекти на училиштата и градинките:

1. О.У. „Ванчо Прке“, Делчево реализира проект за енергетска ефикасност со набавка и поставување на прозорци од алуминиум профил и стакло и поставување на ролетни во училишниот хол. Целта на проектот е заштеда на електрична енергија во училиштето.

2. О.У. „Кирил и Методиј“, село Бучин реализираше проект во кој замени 8 стари печки за греење со 8 нови.

3. Ј.О.У.Д.Г. „Астибо“, Штип со поддршка на ОХО, општината и бизнис секторот постави два соларни панела во градинката за добивање топла вода. Целта на проектот е подигнување на свеста за можноста за користење на обновливи извори на енергија, намалена емисија на CO2 и финансиски заштеди на градинката кои ќе бидат пренаменети за реализација на други проекти.

Збратимување на еко-училишта од Македонија и Романија

Во периодот од 17.-21.05.2012 година, на покана од О.У. „Григорие Мојсиј“ по повод патрониот празник на училиштето,

тим од 5 наставника, 15 ученика од О.У. „Никола Карев“ од Крушево и претставник од ОХО, беа во неколкудневна посета на училиштето и градот.

Двете училишта се добитници на зелено знаме и активно ја работат програмата Еко-училиште неколку години.

Целта на посетата беше збратимување на двете еко-училишта кои предходно самоиницијативно ја оствариле соработката како резултат на збратимувањето на двата града - Крушево и Наводари.

Двете училишта на оваа посета имаа организирани еколошки активности и размена на искуства од програмата еко-училиште.

Посета е организирана како дел од активностите од Програмата Интеграција на еколошката едукација во македонскиот образовен систем а истата е поддржана од Швајцарската агенција за развој и соработка.

ОХО на Prix Jeunesse International 2012

Во германскиот град Минхен во јуни се одржа биеналето на Prix Jeunesse International 2012, кој е најголемиот фестивал за детска продукција со традиција од половина век.

Оваа година Македонија преку продукцијата ОХО го организираше детското жири, кое имаа чест да го организираат единствено 7 земји од светот.

Оваа престижна манифестација за најмладите годинава се одржа под мотото „Гледај учи и расти со детски програми“. Продукцијата ОХО беше единствен претставник од Македонија и таму, освен што беше презентирана емисијата, беа разменети и многу искуства со луѓе од целиот свет кои продуцираат емисии наменети за истата целна група.

На фестивалот имаше претставници од: Америка, Европа, Азија, Африка, Австралија и искуствата беа разменети со многу светски продукциски куќи: BBC, Sesame street, Nrk и други.

Фестивалот започнува традиционално со свечен прием кај градоначалникот на Минхен, а на крај завршува со церемонија на која се претставуваат победниците.

Секој ден беше исполнет со многу активности. Програмите се прикажуваа од 9 и 16 часот, со мали паузи, потоа се водеа дискусии околу виденото, се одржуваа предавања на различни теми и денот завршуваше релаксирано со некоја заедничка активност.

Конечно, на крајната церемонија беше презентирано видеото кое беше изработено од ОХО како дел од активностите околу Детското жири, кое имаше одличен прием кај целокупната публика.

Натпревар за релјефна уметност

По повод меѓународниот ден за заштита на планетата Земја, 5. јуни, Здружението на граѓани ОХО, организираше натпревар за релјефна уметност, како дел од Програмата „Интеграција на еколошката едукација во македонскиот образовен систем“. Право на учество на натпреварот имаа основните училишта од мрежата на еко-училишта наградени на ниво на зелено знаме, сребрено или бронзено ниво. Целта на натпреварот, покрај приклучувањето кон светските напори и акции кои се спроведуваат на овој ден, е подигнување на свеста кај учениците за значењето и потребата за заштита на природата.

Исто така, овој натпревар ги воведува училиштата и учениците во формата на изразување наречена релјефна уметност како можност за пренесување на еколошки пораки преку работа со природни материјали.

Релјефна уметност е вид уметност или уметничко изразување во кое одреден пејзаж и уметничкото дело се неразделно поврзани. Тоа претставува слика во природата направена со природни материјали (камења, вода,

лисја, гранки, цвеќиња итн.).

Заклучно крајниот рок 07.05.2012 година беа пријавени 31 тим од 14 основни еко-училишта.

Сите пријавени тимови, на меѓународниот ден за заштита на планетата Земја, организираа настани на кои поканија соработници на училиштето, членови на еко-одборот и пошироката заедница и ја пренесоа еколошката порака.

Од вкупниот број пријавени тимови, избрани беа осумте тимови заедно со своите наставници ментори и истите имаа можност да учествуваат на четиридневниот еко-камп организиран од ОХО, во јуни 2012 година.

Второ место за македонските млади репортери за животна средина

На националниот конкурс од програмата Млади репортери за животната средина, за учебната 2011/2012, се пријавија 14 средни училишта со вкупно 27 новинарски статии, 14 видеа и 9 фотографии.

За целите на конкурсот беше формирана комисија составена од стручни новинари и фоторепортери, кои беа активно вклучени во изборот на најдобрите статии, фотографии и видеа.

Комисијата избра 4 новинарски статии, две видеа и фотографии од неколку еколошки теми и истите беа испратени на интернационалниот

конкурс од програмата. С.О.У. „Перо Након“ од Куманово го освои второто место во категорија фотографија.

Еколошкото образование во Годишните програми за работа на училиштата и градинките

Програмата „Интеграција на еколошката едукација во македонскиот образовен систем“ во учебната 2012/2013 година е имплементирана во Годишните програми за работа на сите градинки, основни и средни училишта, вклучувајќи ги и приватните средни училишта и училишните домови.

Сите воспитно-образовни институции треба да ги реализираат седумте чекори еко-менаџмент, да ги воспостават четирите еко-стандарди односно стандардите за одржлив развој, да ги интегрираат еколошките теми во наставните содржини

со интегрирано планирање во наставата и да реализираат еколошки проекти и кампањи во текот на учебната година кои ќе придонесат за подигање на еколошката свест и подобрување на условите за престој, учење и работа.

Училиштата и градинките кои успешно и активно ги реализираат активностите од Програмата секоја година имаат можност да аплицираат за еко-училишта и еко-градинки на ниво на зелено знаме, сребрено и бронзено ниво и да стекнат членство во интернационалната мрежа на еко-училишта и еко-градинки.